

Mùa Mận Chín

Hồi đó trong sân chùa chúng tôi có một cây mận. Dáng cao lớn chắc chắn, có vẻ nó đã có mặt ở đây rất lâu, trước khi chúng tôi đến. Mỗi ngày đại chúng đi qua khoảng sân này nhiều lần, lên lớp học, lên chùa tụng kinh, và đặc biệt cây mận nằm gần LIÊU CHÚC SỰ nghĩa là nơi mà bọn nhỏ Sa-di rất sợ, vì hay bị gọi lên rầy rà. Có lẽ vì thế mỗi khi cây mận ra hoa trở trái, chúng Sa-di đều hay. Hồi đó bánh kẹo không nhiều như bây giờ, vườn chùa chỉ có cây mận này và cây sa pô chê là gần tầm tay. Cây dứa ở sân sau, trái để dành nấu chè, nấu kiểm cúng rằm, không phải là thứ quà ăn vặt. Xoài thì lén hái cũng được, nhưng giới thứ hai đã cảnh báo, một ông Sa-di trộm bánh trắng chết đọa địa ngục ôm cái bánh lửa. Me thì tự do, nhưng quá cao và quá xa. Cây mận không quan trọng, nhiều khi trái rụng còn không ai để ý.

Minh Ngọc thường lân la gần cây mận, cầm cây khoèo dài để hái những chùm trái phía trên. Hấn không bao giờ ăn một mình, đem về chia trong liêu, bỏ trên đầu giường đũa này

đưa nọ. Nhiều khi vừa cầm cuốn tập trên lớp xuống phòng, thấy mấy trái mận chín có một hai lá xanh trên cuống, như một món quà thân ái, bọn nhỏ Sa-di mừng rỡ, vui tươi ra mặt. Nhờ tánh thảo ăn như vậy, Minh Ngọc được đồng liêu ủng hộ, đôi lúc hòa theo mấy trò đùa nghịch ngợm, và lẽ dĩ nhiên cũng có lúc bị phạt quỳ hương hết cả đám. Một lần, trong ba tháng an cư, buổi tối sau 9 giờ thường có thời tịnh niệm tại đơn, mỗi người ngồi yên niệm Phật, Ni sư Tri chúng đi tuần liêu, kiểm soát hết từ liêu trên đến liêu dưới thì vừa đúng nửa giờ. Đèn trong phòng vặn rất thấp, Ni sư bước nhẹ nhàng, nếu ai ngồi ngủ thì Ni sư đến bên giường cũng không hay. Minh Ngọc nghĩ ra một kiểu báo động bằng cách để cái lon sữa bò không ngay giữa cửa liêu, Ni sư bước vào chắc sẽ đập nhằm... Báo hại cả liêu hồi hộp theo dõi suốt thời tịnh niệm. Chẳng có một tiếng động nào vang lên, Ni sư bước vào rồi bước ra. Chuông xả vừa vang lên là Minh Ngọc phóng đến cửa, cái lon còn y nguyên. Thử tưởng tượng nếu Ni sư vấp chân đêm đó, chắc cả liêu lại được dịp quỳ hương.

Thế nhưng, tuổi Sa-di trôi qua với rất nhiều kỷ niệm, đó là thời gian vô tư lự. Minh Ngọc là người nhạy cảm, có làm mấy câu thơ:

*Điều cười chóp tóc ngây thơ
 Điều buồn giầu áo trốn thầy đi chơi
 Phố phường xe pháo giục mời
 Thôi thì ta đổi một thời kinh khuya
 Sáng mai nhác thấy cổng chùa
 Run tay điều mở cho mùa xuân qua.*

...

Có tài thơ thần và vẽ vời, mỗi lần đại lễ y như hẳn được bầu làm trưởng ban trang trí, nhờ vậy những tội lỗi phá phách cũng được quý Ni sư gia giảm. Mùa Phật Đản đến, cả chúng Sa-di được nghỉ học, đi theo phụ tá Minh Ngọc làm vườn Lâm-tỳ-ni. Chọn cây mận giữa khoảng sân cỏ để dựng tượng hoàng hậu Ma-gia. Những chùm bông mận nở chi chít khiến không gian trở nên rộn rã. Những chùm bông trắng mượt mà, êm như tơ, rụng lác đác quanh chân tượng sơ sinh. Xui khiến làm sao năm đó mưa muộn, để những tấm phong vẽ hình chư thiên, cung nữ chấp tay xa gần không bị ướt nước. Một khoảnh khắc dường như lạ hẳn, đem chúng Sa-di trở về gần thành Ca-tỳ-la-vệ, chung quanh không có bài học bài làm, những giờ khắc nghiêm nhặt. Quý Ni sư cũng có vẻ thư giãn, đi qua lại xem lũ nhỏ trang hoàng khung sân, chăm chút vườn hoa kiểng.

Còn cho thêm tiền mua đèn, hoa giấy, kết treo khắp chung quanh công vườn. Đôi câu thơ thả lên

Đản sanh ngày ấy không xa nữa

Là một tin vui khắp mọi miền.

Minh Ngọc ngày nào cũng tô vẽ, cắt chữ, cắt hoa, công việc này thu hút nhiều năng lượng, không có thì giờ nghĩ ra trò chơi mới. Đồng liêu cũng lưu tâm bồi dưỡng, lúc thì nước đá chanh, lúc nhét cho viên kẹo. Một tuần lễ say sưa quên hết thời gian, không gian. Cả liêu phòng cũng tùm lum giấy, vải, màu, cọ... Máy chục đèn bánh ú màu xanh đỏ vàng tím phát phơ khắp mọi đầu giường. Đợi bắt điện xong mới đem ra treo, còn sợ trời mưa ướt, và không muốn niềm vui sớm chia tay. Đêm thử điện đầu tiên, cả khung sân bùng lên màu sắc và âm nhạc. Đám Sa-di ham vui ủa ra cả hết ngoài sân, chộn rộn sửa soạn, lẫn với lũ trẻ nít hàng xóm đứng ngó trâm trồ. Tượng Đản sanh với nét trẻ thơ có một cái gì đó thân thiện, không khiến người ta phải e dè. Cửa chùa mở suốt đêm rằm, không khí cổ kính đạo mạo của một trường học ni nội trú biến mất. Thay vào đó là nét tung bùng rộn rã, dường như Ấn Độ ngàn xưa trở về trong nếp áo của cung nữ, vương vấn trên vòng chuỗi lấp lánh của các vì chư thiên đang quỳ trên cao. Cây mận trang trọng khi xoè tàng lá xanh rậm che cho Hoàng hậu, bên cạnh bày đài

sen của Thái tử. Truyền thuyết nói rằng khi hoàng hậu Ma-gia đến bên cây Vô Ưu thì hạ sanh Thái tử. Cây mận hôm nay được hóa thành cây Vô Ưu, những chùm hoa của nó dường như cũng tỏa hương Vô Ưu, chỉ vì khi mọi người ngắm nhìn khung cảnh Đản Sanh, mọi ưu phiền lắng xuống. Biết bao nhiêu người đến xem, Phật tử có mà không Phật tử cũng có, chẳng ai bận tâm điều này.

Ban Giám đốc đi chấm điểm các Ni trường, vườn Vô Ưu của Minh Ngọc được hạng nhì, chỉ một khuyết điểm là Hoàng hậu và cung nữ không giống Ấn Độ mà giống người Việt Nam. Hi hi, tin này đủ cho chúng Sa-di khao nhau một bữa bánh trắng cuốn, còn chuyện Ấn Độ hay Việt Nam không hề gì, Minh Ngọc đâu phải là họa sĩ chuyên nghiệp. Chỉ với tấm lòng và khả năng của chúng nhỏ tở vẽ nên thôi.

Từ đó đến nay biết bao nhiêu mùa Đản Sanh đã trôi qua, những bạn đồng liêu cùng đèn sách một thời, đã như chim bay tán mác. Lần cuối Minh Ngọc còn vẽ tặng tôi một bức chân dung đức Bổn sư, tranh sơn dầu và đóng khung bằng hoàng. Minh Ngọc rất thích học trường mỹ thuật hội họa để đi theo hết con đường đam mê của mình. Nhưng thầy không cho phép, chắc vì sợ tính nghệ sĩ của đệ tử mình bộc lộ quá, không hợp khuôn phép nhà chùa. Minh Ngọc đã cố gắng diễn tả nét bình

an của đức Phật, nhưng cũng còn gượng lắm, tôi quý bức tranh ở chỗ đó. Phòng của tôi đang ở hiện nay nhìn ra một cây mận đang mùa chín đỏ. Tôi nhớ cây mận vườn xưa và Phật Đản đang tới gần. Bài viết này như một tấm thiệp mừng gửi đến Minh Ngọc và các bạn đồng liêu.

*Như Đức
Viên Chiêu*